

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2475/2543

นาย อำ สุธะรินทร์ผู้ร้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1629, ป.วิ.พ. มาตรา 223 ทวิ, ป.พ.พ. มาตรา 1713

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้ที่ดินที่ผู้ร้องขอจัดการมรดกจะเป็นทรัพย์สินที่ผู้ตายมีอยู่ก่อนสมรสกับผู้ร้องอันเป็นสินส่วนตัวของผู้ตาย แต่ผู้ร้องก็เป็นคู่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายผู้ร้องย่อมเป็นทายาทโดยธรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1629 วรรคสอง ผู้ร้องย่อมมีสิทธิร้องขอให้ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกได้ตามมาตรา 1713 และตามบทกฎหมายดังกล่าวหาได้จำกัดเฉพาะผู้มีส่วนได้เสียเท่านั้นที่จะร้องขอไม่ เมื่อผู้ร้องขอมิได้ถูกตัดมิให้รับมรดก ผู้ร้องจึงเป็นผู้ที่มีสิทธิรับมรดกย่อมเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินมรดกของผู้ตายศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ผู้ร้องไม่มีสิทธิร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกโดยยังมีได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงว่า สมควรตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกาโดยได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 223 ทวิ ในปัญหาข้อกฎหมายว่าผู้ร้องมีสิทธิร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกได้ และขอให้ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกเมื่อพยานหลักฐานในสำนวนเพียงพอแก่การวินิจฉัยคดีแล้ว ศาลฎีกาเห็นควรวินิจฉัยข้อเท็จจริงไปโดยไม่ต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอว่า ผู้ร้องเป็นสามีโดยชอบด้วยกฎหมายของนางชุม สุธะรินทร์หรือวงศ์ราช จดทะเบียนสมรสกันเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2523 ก่อนจดทะเบียนสมรสกับผู้ร้องนางชุมอยู่กินเป็นสามีภริยากับนายยนต์ วงศ์ราช ซึ่งถึงแก่ความตายไปแล้วโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส มีบุตรด้วยกัน 3 คน คือนางตุ่นแก้ว เปียปิงวงศ์ นายกำพล วงศ์ราช และนายเอ็ก วงศ์ราช นายโดย เมืองมูล บิดาของนางชุมถึงแก่ความตายไปแล้ว ส่วนนางสีลา เมืองมูล มารดาของนางชุมยังมีชีวิตอยู่ นางชุมถึงแก่ความตายไปเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2542 โดยไม่ได้ทำพินัยกรรมไว้ขณะถึงแก่ความตายนางชุมมีที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ 821 เป็นมรดก มีเหตุขัดข้องในการจัดการเพราะทายาทอื่นไม่ยอมร่วมจัดการและเจ้าพนักงานที่ดินอ้างว่าต้องให้ศาลตั้งผู้จัดการมรดก ผู้ร้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินมรดกดังกล่าว และไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามกฎหมาย ขอให้ศาลตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของนางชุม สุธะรินทร์หรือวงศ์ราช ผู้ตาย ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องขอผู้ร้องอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกาโดยได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 223 ทวิศาลฎีกา วินิจฉัยว่า มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่า ผู้ร้องมีสิทธิร้องขอให้ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของนางชุม สุธะรินทร์หรือวงศ์ราช ผู้ตายหรือไม่เห็นว่า แม้ที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ 821จะเป็นทรัพย์สินที่นางชุมผู้ตายมีอยู่ก่อนสมรสกับผู้ร้องอันเป็นสินส่วนตัวของนางชุมไม่ใช่ทรัพย์สินที่ผู้ร้องร่วมกับนางชุมทำมาหาได้ไม่ทำให้ผู้ร้องเป็นเจ้าของร่วม แต่ผู้ร้องก็เป็นคู่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมายของนางชุม ซึ่งผู้ร้องย่อมเป็นทายาทโดยธรรม ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1629 วรรคสอง และตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1713 บัญญัติว่า "ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือพนักงานอัยการจะร้องต่อศาลขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกก็ได้" เมื่อผู้ร้องเป็นทายาทโดยชอบธรรมผู้ร้องย่อมมีสิทธิร้องขอให้ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกได้ หากเฉพาะผู้มีส่วนได้เสียเท่านั้นที่จะร้องขอได้ไม่ และข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่า ผู้ร้องถูกตัดมิให้รับมรดก ดังนั้นผู้ร้องจึงเป็นผู้มีสิทธิรับมรดกซึ่งย่อมเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์มรดกอยู่แล้วคดีนี้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ผู้ร้องไม่มีสิทธิร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกโดยมิได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงว่า สมควรตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายว่า ผู้ร้องมีสิทธิร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกได้ และขอให้ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดก แต่เมื่อพยานหลักฐานในสำนวนเพียงพอแก่การวินิจฉัยคดีแล้ว ศาลฎีกาเห็นควรวินิจฉัยข้อเท็จจริงไปโดยไม่ต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าการจัดการมรดกของนางชุมมีเหตุขัดข้อง และผู้ร้องไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1718 ทั้งทายาทอื่นก็ให้ความยินยอมจึงสมควรตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกพิพากษากลับ ให้ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของนางชุม สุยะรินทร์หรือวงศ์ราช ผู้ตาย ให้มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย

องค์คณะ

จรัส พวงมณี · กมล เพียรพิทักษ์ · สมชาย พงษธา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2475/2543>